

Saab AB

2022-04-21

Dnr: U2021/04610
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar

Yttrande från Saab AB avseende betänkandet "En ny rymdlag" (SOU 2021:91).

Saab AB har tagit del av rubricerat ärende och vill härmed framföra följande synpunkter:

Sammanfattning

Lagförslaget är klart och känns solitt. Våra synpunkter rör framför allt internationellt samarbete och kommersiella möjligheter för raketuppsändning.

Kommentarer

1 kap 2 §

Oklarhet om gällande av lag för dubbel medborgare. Har en dubbel medborgare (i t.ex. USA och Sverige) skyldighet att söka tillstånd för aktivitet utanför svenskt territorium?

3 kap 4 §

Det förväntas att majoriteten av rymdflygningar från Esrange kommer att ske av internationella aktörer. En strikt tolkning av paragrafen kan komma i konflikt med icke-svenska regler, t ex ITAR exportregler och skulle kunna omöjliggöra att amerikanska aktörer flyger från Sverige.

Samtidigt måste Sverige kontrollera flygsäkerheten. I det fallet rekommenderar vi att tillsynsmyndigheten ihop med aktören kan tillsätta en oberoende inspektör som har blivit säkerhetsgodkännand av ITAR eller dess motsvarighet för andra nationer.

Det bör påpekas att exempelvis en amerikansk raket avfyrad i Sverige fortfarande måste genomgå strikta kontroller från amerikansk myndighet. De nationella kontrollerna och etablerade tillstånd kan kanske vägas in i den svenska ansökan, speciellt vad gäller teknisk beskrivning som är under ITAR.

4 kap. 5 §

Vi rekommenderar att ansvarsförsäkring anpassas efter storlek på raketen. Motiveringen är att en liten raket som lyfter med 10 ton bränsle inte kan åstadkomma samma skada vid en olycka som en mellanstor raket med 100 ton bränsle. Försäkringspremien kommer emellertid att väga in maximala skadebeloppet (600 mkr) vilket innebär att den mindre raketen blir orättvist ekonomiskt straffad och

förlorar relativ konkurrenskraft. Den här förlusten kan vara signifikant då försäkringspremien kan uppgå till 30% eller mer för nya raketer. En prioritering av större raketer går även emot fundamenten i lagen och kan leda till en olycklig styrning av rakettillverkning i Sverige.

En lösning kan vara att skadebeloppet sätts efter en studie av risk och kostnader utförd av aktören och godkänd av uppsändningsoperatören och kontrollmyndigheten. Eventuellt med insikt från försäkringsgivaren.

Beredning av svaret

Yttrandet har beretts av Saabs rymdgrupp lett av Torild Lorentzon och Christer Fuglesang. Slutlig formulering gjordes av CSO Christian Hedelin och CTO Petter Bedoire.